

А.БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ ҚОСТАНАЙ Өңірлік Университеті
КОСТАНАЙСКИЙ РЕГИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ А.БАЙТҰРСЫНОВА
KOSTANAY REGIONAL UNIVERSITY NAMED AFTER A.BAITURSYNOV

ҚОСЫМША БІЛІМБЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫ
(MINOR)
АРНАЙЫ БІЛІМ БЕРУДІҢ КЛИНИКАЛЫҚ-
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПРОГРАММА
КЛИНИКО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ
СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
(MINOR)

ADDITIONAL
EDUCATIONAL PROGRAM
(MINOR)
CLINICAL AND PEDAGOGICAL FOUNDATIONS
SPECIAL EDUCATION

Қостанай, 2023

ӘЗІРЛЕУШІЛЕР/ РАЗРАБОТЧИКИ// DEVELOPERS:

Казакова О.В., психология магистрі, аға оқытушы / Казакова О.В., магистр психологии, старший преподаватель / Kazakova O. V., Master of Psychology, Senior lecturer

Нурова А.К., педагогика ғылымдарының магистрі, аға оқытушы / Нурова А.К., магистр педагогических наук, старший преподаватель/ Nurova A. K., Master of Pedagogical Sciences, Senior lecturer

Бегежанова Р.К., педагогика ғылымдарының магистрі, аға оқытушы / Бегежанова Р.К., магистр педагогических наук, старший преподаватель/ Begezhanova R.K., Master of Pedagogical Sciences, Senior lecturer

Лемехова В.К., арнайы білім беру магистрі, аға оқытушы / Лемехова В.К., магистр специального образования , старший преподаватель/ Lemekhova V. K., Master of Special Education, Senior lecturer

А.Байтұрсынов атындағы ҚӨУ-дың оқу-әдістемелік кеңес отырысында бекітілді, 11.04.2023 ж. № 4 хаттама

Утвержден на заседании учебно-методического совета КРУ имени А.Байтұрсынова, протокол от 11.04.2023 г. № 4

Published by decision educational and methodical council of the Kostanay regional university named after A. Baitursynov (Protocol № 4 from 11.04.2023)

Курстың қысқаша сипаттамасы / Краткое описание курса /Brief description of the course: / курс мидың психикалық процесстерді ұйымдастыру байланысы және ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың оқу процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы айтады /курс рассказывает о связи мозговой организации психических процессов и особенностях организации образовательного процесса школьников, имеющих особые образовательные потребности

/thecoursetellsabouttheconnectionofthebrainorganizationofmentalprocessesandthefeaturesoftheorganizationoftheeducationalprocessofschoolchildrenwithspecialeducationalneeds.

Мақсаты/Цель/Aim:терең кәсіби білімі және инновациялық ойлауы, аналитикалық және зерттеу дағдылары бар; денсаулығының мүмкіндігі шектеулі балалармен жұмыс істеуде кәсіби білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын одан әрі үздіксіз өздігінен білім алуға және өзін-өзі жетілдіруге қабілетті арнайы педагогті (логопед-дефектолог) даярлау / подготовка специального педагога (логопеда-дефектолога), обладающего глубокими профессиональными знаниями и инновационным мышлением, аналитическими и исследовательскими навыками; способного к дальнейшему непрерывному самообразованию и самосовершенствованию профессиональных знаний, умений и навыков в работе с детьми с ограниченными возможностями здоровья / to train a special teacher (speech pathologist-defectologist) with deep professional knowledge and innovative thinking, analytical and research skills; capable of further continuous self-education and self-improvement of professional knowledge, skills and abilities in working with children with limited health opportunities.

Оқу міндеттері / Учебные задачи / Learning Objectives:

1. студенттерді пәндік және пәнаралық білімді педагогикалық және зерттеу қызметінде қолдануға үйрету / научить студентов использовать предметные и междисциплинарные знания в педагогической и исследовательской деятельности/ to teach students to use subject and interdisciplinary knowledge in pedagogical and research activities
2. арнайы педагогиканың заманауи теорияларымен және тұжырымдамаларымен таныстыру / познакомить с современными теориями и концепциями специальной педагогики/ to introduce modern theories and concepts of special pedagogy
3. педагогикалық іс-әрекеттің дұрыс стратегиясын қабылдау үшін ЕББҚ бар баланың сыртқы және ішкі даму жағдайын талдау дағдыларын қолдану/ применять навыки анализа внешней и внутренней ситуации развития ребенка с ООП для принятия правильной стратегии педагогической деятельности/ apply the skills of analyzing the external and internal situation of the development of a child with SEN to adopt the right strategy of pedagogical activity

Қалыптастыру керек негізгі құзыреттер /Базовые компетенции, которые предстоит сформировать/ Basic competencies to be formed:кәсіби қызметтің өзекті мәселелерін сипаттау, оларды шешу жолдарын жобалау; алынған нәтижелерді талдау қабілеті/ способность характеризовать актуальные проблемы профессиональной деятельности, проектировать пути их решения; анализировать полученные результаты / the ability to characterize the current problems of professional activity, to design ways to solve them; to analyze the results obtained.

Оқытудың нәтижелері:

- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психофизикалық ерекшеліктерін анықтау үшін диагностикалық құралдарды таңдау және қолдану;
- АКТ-ны, зерттеу нәтижелерін пайдалана отырып, жаңартылған білім беру мазмұны бағдарламасының талаптарына сәйкес ЕББҚ бар балаларды түзету-дамытушылық оқытуды ұйымдастыру;
- ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларды әлеуметтендіру және дамытудың негізгі сатылары туралы білімді қолдану;
- түзету-педагогикалық қызметте әдістемелік тәжірибені жүйелеу, жалпылау және тарату дағдыларын меңгеру;
- зерттелетін құбылыстардың негізгі фактілері мен заңдылықтарын салыстыру;

- арнайы білім беру жүйесінде қызметтің тұжырымдамалары мен стратегияларын құру әдістерін, инновациялық тәсілдерді қолдана отырып, міндеттер мен проблемаларды шешу үшін жауапкершілік алу.

Результаты обучения:

- подбирать и применять диагностический инструментарий для выявления психофизических особенностей детей с особыми образовательными потребностями;
- организовать коррекционно – развивающее обучение детей с ООП в соответствии с требованиями программы обновленного содержания образования с использованием ИКТ, результатами исследований;
- применять знания об основных ступенях развития и социализации детей с особыми образовательными потребностями;
- владеть навыками систематизации, обобщения и распространения методического опыта в коррекционно-педагогической деятельности;
- сопоставлять основные факты и закономерности изучаемых явлений;
- принимать и нести ответственность за решения задач и проблем с применением инновационных подходов, методов построения концепций и стратегий деятельности в системе специального образования.

Learning outcomes:

- select and apply diagnostic tools to identify the psychophysical characteristics of children with special educational needs;
- organize correctional and developmental training of children with OOP in accordance with the requirements of the program of updated educational content using ICT, research results;
- apply knowledge about the main stages of development and socialization of children with special educational needs;
- possess the skills of systematization, generalization and dissemination of methodological experience in correctional and pedagogical activities;
- compare the main facts and patterns of the studied phenomena;
- accept and be responsible for solving problems and problems with the use of innovative approaches, methods of constructing concepts and strategies of activities in the special education system.

Пәндер / Дисциплины / Disciplines:

1. Пән атауы (кредит саны, бақылау түрі) Ерекше қажеттіліктері бар балалары бар отбасыларды қолдау технологиялары (5 кредит, бақылау түрі: АЕ) / Технологии поддержки семей, имеющих детей с особыми потребностями (5 кредитов, форма контроля: УЭ) / Technologies to support families with children with special needs (5 of credits, form of control: OE);

2. Пән атауы (кредит саны, бақылау түрі) Арнайы білім беру қажеттіліктерін кешенді бағалау (5 кредит, бақылау түрі: АЕ) / Комплексная оценка особых образовательных потребностей (5 кредитов, форма контроля: УЭ) / Comprehensive assessment of special educational needs (5 of credits, form of control: OE);

3. Пән атауы (кредит саны, бақылау түрі) Нейропсихология негіздері (5 кредит, бақылау түрі: АЕ) / Основы нейропсихологии (5 кредитов, форма контроля: УЭ) / Fundamentals of neuropsychology (5 of credits, form of control: OE);

4. Пән атауы (кредит саны, бақылау түрі) Педагог-ассистенттің ЕББҚ балалармен жұмысы (5 кредит, бақылау түрі: АЕ) / Работа педагога-ассистента с детьми с ООП (5 кредитов, форма контроля: УЭ) / The work of a teacher-assistant with children with SEN (5 of credits, form of control: OE).

Еңбек сыйымдылығы / Трудоемкость / Labor intensity: 20 кредит / 20 кредитов / 20 credits

Пререквизиттер / Пререквизиты / Prerequisite: Есту, көру, сөйлеу органдарының анатомиясы, физиологиясы және патологиясы; Анатомия, физиология и патология органов слуха, зрения, речи/, Anatomy, physiology and pathology of the organs of hearing, vision, speech

Тындаушылардың ең аз саны / Минимальное количество слушателей / Minimum number of listeners: 10

Тындаушылардың максималды саны / Максимальное количество слушателей / Maximum number of listeners:30

Пән 1 /Дисциплина 1 /Discipline 1: Ерекше қажеттіліктері бар балалары бар отбасыларды қолдау технологиялары/

Технологии поддержки семей, имеющих детей с особыми потребностями / Technologies to support families with children with special needs

Пәннің қысқаша сипаттамасы: Ерекше қажеттіліктері бар баласы бар отбасымен жұмыстың мақсаттары, принциптері және бағыттары.Мамандар мен ерекше қажеттіліктері бар балалардың ата-аналары арасындағы табысты өзара әрекеттесу факторлары.Ерекше қажеттіліктері бар баланың дамуының әртүрлі жас кезеңдеріндегі отбасыларға арнайы көмек.

Краткое описание дисциплины: Цели, принципы и направления работы с семьей, имеющей ребенка с особыми потребностями. Факторы успешного взаимодействия специалистов и родителей детей с особыми потребностями. Специальная помощь семье на разных возрастных этапах развития ребенка с особыми потребностями.

Discipline Summary: Goals, principles and directions of work with a family with a child with special needs. Factors of successful interaction between specialists and parents of children with special needs. Special assistance to the family at different age stages of the development of a child with special needs.

Сабақ түрлері / Виды занятий / Types of lesson:дәріс, практикалық сабақ, СӨЖ / лекция, практическое занятие, СРС / lecture, practical lesson, IWS.

Оқытушы / Преподаватель / Teacher:Нурова А.К., педагогика ғылымдарының магистрі, аға оқытушы / Нурова А.К., магистр педагогических наук, старший преподаватель / Nurova A. K., Master of Pedagogical Sciences, Senior lecturer; Казакова О.В., психология магистрі, аға оқытушы/ Казакова О.В., магистр психологии, старший преподаватель/ Kazakova O.V., Master of Psychology, Senior lecturer

Пән2/Дисциплина2/Discipline 2: Арнайы білім беру қажеттіліктерін кешенді бағалау/ Комплексная оценка особых образовательных потребностей / Comprehensive assessment of special educational needs

Пәннің қысқаша сипаттамасы: ЕББҚ бар оқушылардың дамуының клиникалық-психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін зерттеудің кешенді тәсілі.Ерекше қажеттіліктері бар оқушыларды психологиялық-педагогикалық диагностикалаудың теориялық және практикалық аспектілері.«Білім беру қажеттіліктері/арнайы білім беру қажеттіліктері» түсінігі.Оқушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау әдістері.Растайтын құжаттаманы толтыру.

Краткое описание дисциплины: Комплексный подход к изучению клинико-психолого-педагогических особенностей развития учащихся с ООП. Теоретические и практические аспекты психолого-педагогической диагностики учащихся с особыми потребностями. Понятие «образовательные потребности/особые образовательные потребности». Методы оценки особых образовательных потребностей учащихся. Заполнение сопроводительной документации. /

Discipline Summary: An integrated approach to the study of clinical, psychological and pedagogical features of the development of students with SEN. Theoretical and practical aspects of

psychological and pedagogical diagnostics of students with special needs. The concept of «educational needs/special educational needs».Methods for assessing the special educational needs of students.Completion of supporting documentation.

Сабақ түрлері / Виды занятий /Types of lesson: дәріс, практикалық сабақ, СӨЖ/ лекция, практическое занятие, СРС / lecture, practical lesson, IWS.

Оқытушы /Преподаватель / Teacher: Бекежанова Р.К., педагогика ғылымдарының магистрі, аға оқытушы / Бекежанова Р.К. , магистр педагогических наук, старший преподаватель/ Begezhanova R. K., Master of Pedagogical Sciences, Senior lecturer

Лемехова В.К., арнайы білім беру магистрі, аға оқытушы / Лемехова В.К., магистр специального образования , старший преподаватель/ Lemekhova V. K., Master of Special Education, Senior lecturer

Пән 3 /Дисциплина3 /Discipline 3: Нейропсихология негіздері / Основы нейропсихологии / Fundamentals of neuropsychology

Пәннің қысқаша сипаттамасы: Нейропсихология – психологияның жаратылыстану негіздерінің, ең алдымен клиникалық психологияның негізгі пәндерінің бірі. Нейропсихология келесі тақырыптарды қамтиды: нейропсихологияның теориялық негіздері, жоғары психикалық функцияның миды ұйымдастыру мәселесі, жергілікті ми зақымдануларындағы жоғары психикалық функцияның бұзылыстарын нейропсихологиялық талдау, эмоционалды-жеке саланың бұзылыстарын неврологиялық талдау, кортикальды бөлімдердің зақымдану синдромдары. Жеке тақырыптар жоғары психикалық функцияның бұзылуының түрлерімен нақтыланады. "Нейропсихология негіздері" пәнінің мазмұны адам денсаулығын сақтау мен дамытуға сауатты көзқарасты қалыптастыруда практикалық бағытқа ие.

Краткое описание дисциплины: Нейропсихология одна из базовых дисциплин по естественнонаучным основам психологии, прежде всего, клинической психологии. Нейропсихология включает в себя следующие темы: теоретические основы нейропсихологии, проблема мозговой организации ВПФ, нейропсихологический анализ нарушений ВПФ при локальных поражениях мозга, неврологический анализ нарушений эмоционально-личностной сферы, синдромы поражения корковых отделов. Отдельные темы конкретизируются видами нарушений ВПФ. Содержание дисциплины «Основы нейропсихологии» имеет и практическую направленность в формировании грамотного отношения к сохранению и развитию здоровья человека.

Discipline Summary: Neuropsychology is one of the basic disciplines on the natural science foundations of psychology, primarily clinical psychology. Neuropsychology includes the following topics: theoretical foundations of neuropsychology, the problem of the cerebral organization of VPF, neuropsychological analysis of VPF disorders in local brain lesions, neurological analysis of disorders of the emotional and personal sphere, syndromes of cortical lesions. Individual topics are specified by the types of violations of the VPF. The content of the discipline "Fundamentals of neuropsychology" has a practical orientation in the formation of a competent attitude to the preservation and development of human health.

Сабақ түрлері / Виды занятий / Types of lesson:дәріс, практикалық сабақ, СӨЖ / лекция, практическое занятие, СРС / lecture, practical lesson, IWS

Оқытушы / Преподаватель / Teacher:Нурова А.К., педагогика ғылымдарының магистрі, аға оқытушы / Нурова А.К., магистр педагогических наук, старший преподаватель / Nurova A. K., Master of Pedagogical Sciences, Senior lecturer; Казакова О.В., психология магистрі, аға оқытушы/ Казакова О.В., магистр психологии, старший преподаватель/ Kazakova O.V., Master of Psychology, Senior lecturer

Пән 4 /Дисциплина 4 /Discipline 4: Педагог-ассистенттің ЕББҚ балалармен жұмысы / Работа педагога- ассистента с детьми с ООП / The work of a teacher-assistant with children with SEN

Пәннің қысқаша сипаттамасы: ЕББҚ бар балаларды оқыту мен тәрбиелеу қолда бар ғылыми-педагогикалық білімді ескере отырып жүргізілуі үшін оқу-тәрбие процесінде ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар баланы сүйемелдеу жүйесі құрылады, бұл үшін отандық білім беру жүйесінде жаңа мамандық – педагог-ассистент енгізілді. Педагог-ассистенттің сүйемелдеу жүйесіндегі жұмысы балаларды оқыту мен тәрбиелеуде олардың зияткерлік және жеке әлеуетін, баланың бейімділіктерін, қабілеттерін, қызығушылықтары мен бейімділіктерін уақтылы анықтауды және барынша толық пайдалануды қамтамасыз ететін қазіргі заманғы білім беру жүйесінің органикалық құраушысы болып табылады. Педагог-ассистенттің жұмысы сондай-ақ баланың мектеп қабырғасынан кейін әлемге және ересек өмірге неғұрлым табысты әлеуметтенуін және бейімделуін қамтамасыз етуге арналған. Әдетте, ЕББҚ бар балаларды қарапайым мектептерде бейімдеу мамандандырылған мектептерге қарағанда тезірек жүреді және педагог-ассистент оқу бағдарламасын меңгеруде қиындықтары бар балаларға көмектеседі.

Краткое описание дисциплины: Для того чтобы обучение и воспитание детей с ООП велось с учетом имеющихся научно-педагогических знаний, создается система сопровождения ребенка с особыми образовательными потребностями в учебно-воспитательном процессе, Для этого в отечественной системе образования была введена новая специальность – педагог-ассистент. Работа педагога-ассистента в системе сопровождения является органическим компонентом современной системы образования, обеспечивающим своевременное выявление и максимально полное использование в обучении и воспитании детей их интеллектуального и личностного потенциала, имеющихся у ребенка задатков, способностей, интересов и склонностей. Работа педагога-ассистента призвана также обеспечить более успешную социализацию и адаптацию ребенка к миру и взрослой жизни после школьной скамьи. Как правило, адаптация детей с ООП в обычных школах проходит гораздо быстрее, чем в специализированных школах и педагог-ассистент помогает детям, у которых есть трудности в освоении учебной программы.

Discipline Summary: In order for the education and upbringing of children with SEN to be conducted taking into account the available scientific and pedagogical knowledge, a system of accompanying a child with special educational needs in the educational process is being created, For this a new specialty was introduced in the domestic education system – a teacher-assistant. The work of an assistant teacher in the support system is an organic component of the modern education system, ensuring timely identification and the fullest possible use of their intellectual and personal potential, the child's inclinations, abilities, interests and inclinations in the education and upbringing of children. The work of an assistant teacher is also designed to ensure a more successful socialization and adaptation of the child to the world and adult life after school. As a rule, the adaptation of children with SEN in ordinary schools is much faster than in specialized schools and the teacher-assistant helps children who have difficulties in mastering the curriculum.

Сабақ түрлері / Виды занятий / Types of lesson: дәріс, практикалық сабақ, СӨЖ / лекция, практическое занятие, СРС / lecture, practical lesson, IWS

Оқытушы / Преподаватель / Teacher: Бегежанова Р.К., педагогика ғылымдарының магистрі, аға оқытушы / Бегежанова Р.К. , магистр педагогических наук, старший преподаватель/ Begezhanova R. K., Master of Pedagogical Sciences, Senior lecturer; / Лемехова В.К., арнайы білім беру магистрі, аға оқытушы / Лемехова В.К., магистр специального образования, старший преподаватель/ Lemekhova V. K., Master of Special Education, Senior lecturer